

Cauza C-774/19**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

22 octombrie 2019

Instanța de trimitere:

Vrhovno sodišče Republike Slovenije (Slovenia)

Data deciziei de trimitere:

5 septembrie 2019

Reclamant în primă instanță și intimat în recurs:

A.B.

B.B.

Pârâtă în primă instanță și recurentă în recurs:

Personal Exchange International Limited

Obiectul procedurii principale

Nu există consens cu privire la problema dacă sunt competente instanțele din Republica Slovenia sau cele din Republica Malta. Problema decisivă de drept material este dacă împrejurările descrise care trebuie luate în considerare intră în domeniul de aplicare al dispozițiilor articolului 15 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001. Trebuie să se stabilească dacă reclamantul din litigiul principal a încheiat cu pârâta un contract în calitate de consumator, fără legătură cu activitatea sa profesională. Aprecierea cu privire la competență depinde de aspectul dacă reclamantul poate fi considerat consumator în sensul dreptului Uniunii.

Obiectul și temeiul juridic al trimiterii preliminare

Interpretarea dreptului Uniunii, articolul 15 din Regulamentul nr. 44/2001; temeiul juridic al cererii este articolul 267 TFUE.

Întrebarea preliminară

Articolul 15 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001 trebuie interpretat în sensul că un contract de joc de pocher online, încheiat la distanță prin internet de o persoană cu un operator străin de jocuri online și supus condițiilor contractuale generale ale acestui operator, în cazul în care persoana respectivă și-a asigurat subzistența mai mulți ani din veniturile astfel realizate sau din câștigurile obținute din jocul de pocher, deși nu dispune de o înregistrare oficială pentru acest tip de activitate și, în orice caz, nu oferă o asemenea activitate unui terț pe piață ca serviciu cu plată, poate fi de asemenea calificat drept contract încheiat de un consumator într-un scop care se poate considera că se situează în afara domeniului său profesional?

Dispozițiile de drept al Uniunii invocate

Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, în special articolul 15

Dispozițiile de drept național invocate de instanța de trimitere

Zakon o pravdnem postopku (Codul de procedură civilă), în special articolele 17 și 18

Zakon o varstvu potrošnikov (Legea privind protecția consumatorilor)

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii principale

- 1 Reclamantul este un jucător de pocher care solicită pârâtei plata sumei de 226 850,21 euro pe care a câștigat-o din jocul de poker pe site-ul său internet www.mybet.com în perioada cuprinsă între 31 martie 2010 și 10 mai 2011. Pârâta, organizatoarea acestui cazinou online, a confiscat sumele câștigate la joc și și le-a însușit, întrucât reclamantul, având diverse conturi de utilizator, a încălcat condițiile sale de joc.
- 2 Pârâta este o persoană juridică înregistrată ca societate comercială care oferă servicii de jocuri de noroc online și dispune, în acest scop, de o autorizație eliberată de Republica Malta, unde are sediul principal. Pârâta oferă utilizatorilor jocuri de noroc online inclusiv la distanță prin intermediul site-ului internet (www.mybet.com), datorită căruia activitatea sa comercială viza și Republica Slovenia.
- 3 Reclamantul este o persoană fizică cu reședința în Slovenia și care a utilizat serviciile la distanță oferite de pârâta prin intermediul site-ului internet. Reclamantul însuși a precizat că, prin jocul de pocher, intenționa să își asigure viitorul pe plan financiar și că a fost înscris în categoria jucătorilor profesioniști de

pocher. Reclamantul nu dispune de o înregistrare oficială pentru executarea sau exercitarea unei astfel de activități. Datorită jocului de pocher a câștigat suma de 227 226,44 euro, în timp ce cifra de afaceri totală a activității era mai ridicată. A câștigat de la pârâtă un cuantum net de 110 euro pe oră.

- 4 Prin înregistrarea unui cont de utilizator pe site-ul internet al pârâtei, orice utilizator, inclusiv reclamantul, trebuia să accepte condiții contractuale speciale și generale, redactate unilateral de pârâtă. Utilizatorul nu avea nicio influență asupra conținutului condițiilor menționate. Condițiile contractuale generale prevedeau, printre altele, competența instanțelor din Republica Malta pentru eventualele litigii rezultate din raportul contractual.
- 5 Dreptul Republicii Malta și condițiile contractuale generale prevăd că orice utilizator poate avea numai un cont de utilizator la un operator de jocuri de noroc. Un cont de utilizator îi permite să joace doar celui în numele căruia este deschis. Nu se permite o nouă înregistrare și nici utilizarea contului unui alt jucător. În cazul unor date eronate, înregistrarea unui astfel de jucător nu este autorizată, iar înregistrarea efectuată este anulată imediat. Condițiile contractuale generale prevăd că, într-un asemenea caz, pârâta are dreptul să confişte fondurile deținute în contul respectiv al cazinoului.
- 6 Prin faptul că a deschis un cont de utilizator suplimentar reclamantul a încălcat condiția unui singur cont de utilizator, pe care a încercat astfel să o eludeze în mod intenționat. Ca urmare a încălcării condițiilor menționate mai sus, la 10 mai 2011, pârâta a blocat contul de utilizator al reclamantului și a confiscat întregul depozit al acestuia, în valoare de 227 226,44 euro.
- 7 Or, în pofida încălcării condițiilor de către reclamant, această confiscare nu era totuși justificată, întrucât pârâta nu a procedat în mod corect în această privință. Pârâta avea cunoștința de acest comportament și i-a permis reclamantului să joace pocher, era de acord cu el și l-a aprobat în totalitate. Deși avea cunoștința de mult timp de încălcările săvârșite de reclamant, aceasta nu i-a blocat contul și nici nu l-a împiedicat să joace în continuare. Astfel, ea a câștigat un comision pentru jocurile sale și, în final, și-a însușit toate sumele pe care reclamantul le câștigase până în acel moment. Având în vedere cele ce precedă, reclamantul are dreptul să obțină sumele câștigate la joc, iar pârâta are obligația să i le plătească.
- 8 Instanța de prim grad de jurisdicție a admis în totalitate acțiunea formulată de reclamant și a declarat că pârâta trebuia să îi plătească suma de 226 850,21 euro, majorată cu dobânzile de întârziere.
- 9 Instanța de prim grad de jurisdicție a considerat că reclamantul a acționat în calitate de consumator în afara activității sale profesionale. Procedând astfel, a admis competența instanțelor slovene pe baza locului său de domiciliu, și anume Republica Slovenia.
- 10 Împotriva acestei decizii, prin care instanța de prim grad de jurisdicție a admis acțiunea reclamantului, pârâta a declarat apel la instanța de al doilea grad de

jurisdicție, care a respins apelul ca neîntemeiat și, în ansamblu, a admis în totalitate concluziile și motivele prezentate de instanța de prim grad de jurisdicție.

- 11 Împotriva hotărârii pronunțate de instanța de al doilea grad de jurisdicție, pârâta a declarat recurs (revizija) în fața Vrhovno sodišče Republike Slovenije [Curtea Supremă a Republicii Slovenia]. Prin intermediul recursului formulat, pârâta invocă încălcări substanțiale ale normelor procedurale și aplicarea eronată a dreptului material. Aceasta contestă în esență concluzia instanțelor de grad inferior potrivit căreia reclamantul era un consumator care acționează în afara activității sale profesionale. În memoriul său în răspuns, reclamantul a contestat motivele de recurs formulate de pârâtă și s-a aliniat opiniei instanțelor de grad inferior.

Principalele argumente ale părților din procedura principală

- 12 Reclamantul întemeiază obligația de plată a pârâtei pe faptul că el a câștigat suma solicitată în calitate de jucător de pocher în cadrul unor servicii de cazinou online pe care pârâta le oferea în calitate de organizatoare a site-ului internet. Jucătorii de pocher se înregistrează pe site-ul internet al acesteia și își deschid propriul cont de utilizator, în care constituie un depozit în bani, pe care ulterior pot să îl utilizeze în orice moment pentru a juca pe site-ul internet sau pentru a efectua plăți. Întrucât și-a însușit în mod nejustificat banii reclamantului, pârâta are obligația să îi restituie.
- 13 Reclamantul întemeiază competența instanțelor din Republica Slovenia pe faptul că el a utilizat în calitate de consumator serviciile de cazinou online oferite de pârâtă, întrucât a acționat în afara activității sale profesionale. Prin urmare, el are calitatea de consumator și, în temeiul articolelor 15 și 16 din Regulamentul nr. 44/2001, are dreptul să introducă acțiunea în statul în care are domiciliul.
- 14 Pârâta solicită respingerea acțiunii ca inadmisibilă, pentru motivul că instanțele slovene nu sunt competente în această materie, fiind competente, în schimb, instanțele din Republica Malta, unde se află sediul acesteia. Reclamantul nu avea calitatea de consumator, dat fiind că este vorba despre un jucător de pocher profesionist, care nu are dreptul la protecția consumatorului.
- 15 Prin urmare, pârâta a confiscat în mod justificat banii reclamantului, întrucât acesta a încălcat condițiile sale. În plus, reclamantul, pe lângă contul său normal de utilizator, avea de asemenea un cont suplimentar de utilizator, ceea ce este interzis.

Prezentare succintă a motivelor trimiterii preliminare

- 16 Întrebarea adresată este importantă, întrucât de ea depinde decizia finală. Din examinarea jurisprudenței Curții reiese că aceasta nu s-a pronunțat încă cu privire la o asemenea cauză. Pe de altă parte, aplicarea dreptului Uniunii nu este atât de

clară încât să nu mai lase loc niciunei îndoieli (doctrina *acte clair*). Din alte cauze în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene [C-498/16 (Schrems, EU:C:2018:37), C-297/14 (Hobohom, EU:C:2015:844), C-441/13 (Hejduk, EU:C:2015:28), C-375/13 (Kolassa, EU:C:2015:37), C-508/12 (Vapenik, EU:C:2013:790), C-218/12 (Emrek, EU:C:2013:666), C-419/11 (Česká spořitelna, EU:C:2013:165), C-190/11 (Muhlleitner, EU:C:2012:542), precum și C-585/08 și C-144/09 (Pammer și Hotel Alpenhof, EU:C:2010:740)], în care, de altfel, era în discuție o situație de fapt diferită, reiese că noțiunea de consumator trebuie interpretată în mod autonom și uniform, întrucât este vorba despre o noțiune autonomă de drept al Uniunii. Protecția consumatorului se aplică numai consumatorului final privat și contractelor care au ca unic obiectiv satisfacerea cerințelor de consum privat ale unei persoane.

- 17 Trebuie de asemenea să se țină seama de noțiunea de consumator care figurează în alte dispoziții complementare relevante de drept al Uniunii, cum sunt, de exemplu, cele ale Regulamentului nr. 805/2004, ale Directivelor 1999/44/CE și 93/13/CEE și altele. Situația este aceeași în ceea ce privește interpretarea Curții în materia aplicării Convenției de la Bruxelles din 1968 [C-150/77 (Bertrand, EU:C:1978:137), C-89/91 (Shearson Lehman Hutton, EU:C:1993:15), C-464/01 (Gruber, EU:C:2005:32), C-96/00 (Gabriel, EU:C:2002:436), C-269/95 (Benincasa, EU:C:1997:337) și altele].
- 18 Din împrejurările de fapt ale cauzei reiese că se suprapun atât împrejurările care caracterizează consumatorii privați, cât și cele care caracterizează exercitarea unei activități economice sau a unei profesii. Din această perspectivă, este vorba despre împrejurări relevante diferite, dar concurente, care trebuie încadrate din punct de vedere ierarhic și calitativ în conformitate cu dreptul Uniunii. În speță, noțiunea de consumator poate fi interpretată atât în sensul propus de reclamant, cât și în sensul contrar, propus de pârâtă.
- 19 Cele două interpretări sunt diferite și din punct de vedere conceptual. Din punctul de vedere al conținutului, în ambele alternative este vorba despre relația dintre noțiunea de consumator tradițională și una mai modernă, pe de o parte, și înțelegerea activității private sau profesionale a unei persoane, pe de altă parte. În interpretarea pentru care pledează reclamantul, activitatea profesională a unei persoane este înțeleasă în sens formal, în timp ce abordarea pârâtei ignoră modalitatea de executare a unei astfel de activități și pune accentul pe semnificația sa pentru persoana în cauză.
- 20 Diversele versiuni lingvistice ale unor state membre ale Uniunii¹, care conțin unele diferențe de nuanță, generează o confuzie suplimentară. Nici conținutul

¹ – **Slovenă:** „V zadevah v zvezi s pogodbami, ki jih sklne oseba – potrošnik – za namen, za katerega se šteje, da je izven njegove poklicne ali pridobitne dejavnosti [...]” [„În ceea ce privește un contract încheiat de o persoană, consumatorul, într-un scop care se poate considera că se situează în afara domeniului său profesional, competența [...]”].

– **Engleză:** „In matters relating to a contract concluded by a person, the consumer, for a purpose which can be regarded as being outside his trade or profession [...]”.

definițiilor comparabile nu este în totalitate identic în toate limbile. În toate versiunile lingvistice, statutul de consumator este exclus în cazul unei profesii a persoanei². Unele versiuni lingvistice conțin, pe lângă aceasta, elemente verbale suplimentare. În limba slovenă, acest element prevede „domeniul [...] profesional”, care face referire la aspectul tehnic și economic al afluxului de bani, în sensul achiziționării de bunuri materiale. Acest aspect este înțeles într-un mod ușor diferit dacă se compară cuvântul englez „trade”³, care face referire la comerț ca schimb de bunuri sau de servicii în sensul pieței economice și organizate. O semnificație amplă are și termenul german „gewerblich”, care sugerează importanța caracterului comercial, dar mai mult în sensul de orientare a comerțului individual. În unele limbi, elementele verbale suplimentare descrise nici nu figurează, existând numai legătura cu „profesia” (în definiția croată, de exemplu, alături de „profesie” nu există elemente verbale suplimentare). Diversitatea lingvistică descrisă demonstrează că noțiunea menționată nu este univocă sub aspectul interpretării lingvistice, ceea ce nu contribuie la o înțelegere mai clară a articolului 15 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001.

- 21 Este vorba despre o problemă interesantă care privește o situație a vieții actuale cu un conținut mai amplu. De interpretarea dreptului dată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene va depinde și definiția ulterioară a activităților comparabile, care, în teorie, se îndepărtează deja în parte de noțiunea clasică de consum și care devin tot mai difuze. Prin analogie, printre aceste activități s-ar putea încadra și realizarea de câștiguri prin intermediul jocurilor de calculator sau al altor activități virtuale, care înseamnă mijloace de subzistență și profesii moderne. Așadar, prin interpretarea dată, vor fi puse în discuție în mod inevitabil și unele legături tradiționale, care sunt (au fost) tipice noțiunii clasice de consum.

– **Germană:** „Bilden ein Vertrag oder Ansprüche aus einem Vertrag, den eine Person, der Verbraucher, zu einem Zweck geschlossen hat, der nicht der beruflichen oder gewerblichen Tätigkeit dieser Person zugerechnet werden kann [...]”.

– **Franceză:** „En matière de contrat conclu par une personne, le consommateur, pour un usage pouvant être considéré comme étranger à son activité professionnelle [...]”.

– **Croată :** „Ustvarima koji se odnose na ugovor koji sklopa osoba – potrošač, u svrhe za koje se može smatrati da su izvan njezine profesionalne djelatnosti”.

² În slovenă: „poklic” [profesie]; în engleză: „profession”; în germană: „beruflich”; în franceză: „professionnelle”; în croată: „profesionalne”.

³ Online Cambridge Dictionary: „the activity of buying and selling, or exchanging goods and/or services between people” [...] „business activity”.